

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

10. juuli 2019*

Eelotsusetaotlus – Isikute vaba liikumine – Võrdne kohtlemine – Sotsiaalsed soodustused –
Määrus (EL) nr 492/2011 – Artikli 7 lõige 2 – Rahaline abi kõrgharidusõpinguteks –
Mitteresidentidest üliõpilased – Tingimus, mis on seotud nende vanemate töötamise kestusega riigi
territooriumil – Vähemalt viieaastane kestus – Seitsmeaastane võrdlusperiood –
Võrdlusperioodi arvutamise viis – Rahalise abi taotlemise kuupäev – Kaudne diskrimineerimine –
Põhjendatus – Proportsionaalsus

Kohtuasjas C-410/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal administratifi (esimese astme halduskohus, Luksemburg)
20. juuni 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. juunil 2018,
menetluses

Nicolas Aubriet

versus

Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, kohtunikud C. Toader, A. Rosas (ettekandja), L. Bay Larsen ja
M. Safjan,

kohtujurist: G. Pitruzzella,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- N. Aubriet, esindaja: advokaat S. Jacquet,
- Luksemburgi valitsus, esindaja: D. Holderer, keda abistas advokaat P. Kinsch,
- Taani valitsus, esindajad: J. Nymann-Lindegren ja M. Wolff,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Van Hoof ja D. Martin,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada ELTL artiklit 45 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määruse (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires (ELT 2011, L 141, lk 1) artikli 7 lõiget 2.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on Nicolas Aubriet ja ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (Luxembourg) (Luksemburgi kõrgharidus- ja teadusminister) ning mis puudutab Luksemburgi ametiasutuste keeldumist talle rahalise abi andmisest 2014/2015. õppeaastal kõrgharidusõpinguteks Strasbourgis (Prantsusmaa).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse nr 492/2011 artikkel 7 sätestab:

„1. Töötajat, kes on liikmesriigi kodanik, ei tohi teise liikmesriigi territooriumil tema kodakondsuse tõttu kohelda ükskõik milliste tööhõive- ja töötingimuste suhtes teisiti kui selle riigi kodanikest töötajaid, eelkõige seoses töötasu, vallandamise ja töötuks jäämise puhul tööle ennistamise või uue töökoha leidmisega.

2. Tal on samad sotsiaalsed ja maksusoodustused kui selle riigi kodanikest töötajatel.

[...].“

- 4 Määruse nr 492/2011 artikli 7 lõige 2 on sõnastatud samamoodi nagu nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires (EÜT 1968, L 257, lk 2; ELT eriväljaanne 05/01, lk 15), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/38/EÜ (ELT 2004, L 158, lk 77; ELT eriväljaanne 05/05, lk 46), artikli 7 lõige 2.

Luksemburgi õigus

2014. aastast varasemad õigusnormid

- 5 Kuni 2014. aastani reguleeris riigi rahalist abi kõrgharidusõpinguteks, mida antakse Luksemburgis stipendiumi ja laenu vormis ja mille andmine ei sõltu sellest, millises riigis soovib taotleja kõrgharidust omandada, 22. juuni 2000. aasta seadus riigi rahalise abi kohta kõrgharidusõpinguteks (loi du 22 juin 2000 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures; *Mémorial* A 2000, lk 1106), mida oli korduvalt muudetud.
- 6 Vastavalt 22. juuni 2000. aasta seadusele (muudetud 26. juuli 2010. aasta seadusega; *Mémorial* A 2010, lk 2040), mis kehtis 20. juuni 2013. aasta kohtuotsuse Giersch jt (C-20/12, EU:C:2013:411) aluseks olnud põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal, anti riigi rahalist abi kõrgharidusõpinguteks igale

kõrgkooli vastu võetud üliõpilasele, kes oli Luksemburgi kodanik või Luksemburgi kodaniku pereliige ja elas Luksemburgis või kes oli Euroopa Liidu muu liikmesriigi kodanik ja elas Luksemburgis töötaja, füüsilisest isikust ettevõtja, selle staatuse säilitava isiku või ühesse eespool nimetatud kategooriasse kuuluva isiku pereliikmena või oli saanud alalise elamisõiguse.

- 7 Kuna 22. juuni 2000. aasta seaduses (muudetud 26. juuli 2010. aasta seadusega) ette nähtud Luksemburgi riigi kõrgharidusõpinguteks antava rahalise abi süsteem tunnistati 20. juuni 2013. aasta kohtuotsuses Giersch jt (C-20/12, EU:C:2013:411) liidu õigusega vastuolus olevaks, muudeti sellise abi andmise tingimusi 19. juuli 2013. aasta seadusega (*Mémorial A* 2013, lk 3214). 22. juuni 2000. aasta seaduse (muudetud 19. juuli 2013. aasta seadusega) kohaselt oli kõrgharidusõpinguteks rahalise abi andmise tingimus kas see, et üliõpilane elab Luksemburgi territooriumil, või kui üliõpilane ei ela Luksemburgi territooriumil, et ta oleks sellise töötaja laps, kes on rahalise abi taotlemise ajaks töötanud või tegelenud kutsetegevusega Luksemburgis vähemalt viieaastase katkematu ajavahemiku jooksul.

24. juuli 2014. aasta seadus

- 8 24. juuli 2014. aasta seadusega riigi rahalise abi kohta kõrgharidusõpinguteks (loi du 24 juillet 2014 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures; *Mémorial A* 2014, lk 2188) (edaspidi „24. juuli 2014. aasta seadus“) tunnistati muudetud 22. juuni 2000. aasta seadus kehtetuks.
- 9 24. juuli 2014. aasta seaduse riigi rahalise abi kohta kõrgharidusõpinguteks artikkel 3 sätestab:

„Riigi rahalist abi kõrgharidusõpinguteks võib saada üliõpilane ja õpilane, kes on määratletud artiklis 2 (edaspidi „üliõpilane“) ning kes vastab ühele järgmistest tingimustest:

- (1) ta on Luksemburgi kodanik või Luksemburgi kodaniku pereliige ja tema elukoht on Luksemburgi Suurhertsogiriigis või
- (2) ta on Euroopa Liidu muu liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna riigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik ja elab 29. augusti 2008. aasta muudetud seaduse isikute vaba liikumise ja immigratsiooni kohta (loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration) 2. peatüki kohaselt Luksemburgi Suurhertsogiriigis töötaja, füüsilisest isikust ettevõtja, selle staatuse säilitava isiku või ühesse eespool nimetatud kategooriasse kuuluva isiku pereliikmena või on saanud alalise elamisõiguse, või

[...]

- (5) üliõpilaste puhul, kes ei ela Luksemburgi Suurhertsogiriigis:
  - a) ta on Luksemburgi kodanikust või Euroopa Liidu [...] kodanikust töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja, kes töötab või tegeleb kutsetegevusega Luksemburgi Suurhertsogiriigis ajal, mil ta esitab taotluse saada rahalist abi kõrgharidusõpinguteks, või
  - b) ta on Luksemburgi kodanikust või Euroopa Liidu [...] kodanikust töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja, kes töötab või tegeleb kutsetegevusega Luksemburgi Suurhertsogiriigis, laps ajal, kui üliõpilane taotleb rahalist abi kõrgharidusõpinguteks, tingimusel et nimetatud töötaja peab jätkuvalt üliõpilast ülal ning et nimetatud töötaja on ajaks, kui üliõpilane taotleb rahalist abi kõrgharidusõpinguteks, Luksemburgi Suurhertsogiriigis töötanud või kutsetegevusega tegelenud vähemalt viis aastat seitsmeaastase võrdlusperioodi vältel, mida arvestatakse tagantjärele alates rahalise abi taotluse esitamise kuupäevast või erandkorras, juhul kui isik, kes säilitab töötaja staatuse, vastas eespool sätestatud viis-aastat-seitsmest-kriteeriumile tegevuse lõpetamise hetkel.

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 10 1995. aastal sündinud Prantsusmaa kodanik Nicolas Aubriet elab koos oma isa Bruno Aubriet'ga Prantsusmaal.
- 11 2014/2015. õppeaastal alustas Nicolas Aubriet ühes Strasbourgi lütseumis õpinguid, mille lõppedes pidi ta saama kõrgharidusdiplomi *brevet de technicien supérieur* (BTS).
- 12 Nicolas Aubriet esitas 29. septembril 2014 Luksemburgi kõrgharidus- ja teadusministeeriumi (ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche luxembourgeois) rahalise abi osakonnale taotluse, et saada 2014/2015. õppeaastal riigi rahalist abi kõrgharidusõpinguteks, nagu on ette nähtud 24. juuli 2014. aasta seadusega.
- 13 Nicolas Aubriet esitas selle taotluse Luksemburgi Suurhertsogiriis töötava isiku lapsena.
- 14 Tema Prantsusmaal elav isa Bruno Aubriet on nimelt piirialatöötaja, kes on töötanud Luksemburgis lühemate või pikemate vaheaegadega alates 1. oktoobrist 1991. Näiteks töötas ta Luksemburgis kümme aastat alates 1. oktoobrist 1991 kuni 30. septembrini 2001. Olles vahepeal olnud töötu kuni 5. veebruarini 2002, töötas Bruno Aubriet taas kuus aastat Luksemburgis ehk 6. veebruarist 2002 kuni 14. jaanuarini 2008. Ajavahemikul 15. jaanuarist 2008 kuni 16. detsembrini 2012 töötas ta Prantsusmaal. Seejärel töötas ta taas Luksemburgis 17. detsembrist 2012 kuni 30. septembrini 2014 ning oli seejärel pärast koondamist jälle töötu.
- 15 Luksemburgi ametiasutused jätsid 5. novembril 2014 rahuldamata Nicolas Aubriet' taotluse saada 24. juuli 2014. aasta seaduse artikli 3 punkti 5 alapunkti b alusel rahalist abi kõrgharidusõpinguteks Strasbourgis, tuues põhjenduseks, et tema isa Bruno Aubriet ei ole Luksemburgis töötanud või kutsetegevusega tegelenud vähemalt viis aastat seitsmeaastase võrdlusperioodi vältel, mida arvestati tagantjärele alates 29. septembrist 2014, mis oli rahalise abi taotluse esitamise kuupäev.
- 16 Nicolas Aubriet esitas selle keeldumise peale 6. mail 2015 kaebuse Tribunal administratifile (esimese astme halduskohus, Luksemburg). Kaebuse menetlemine peatati pärast eelotsusetaotluse esitamist kohtuasjas, mille kohta tehti 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt (C-238/15, EU:C:2016:949).
- 17 Nicolas Aubriet' võttis tööle Luksemburgi tööandja, kelle juures ta oli õpingute ajal olnud praktikal. Ta elab jätkuvalt Prantsusmaal.
- 18 Tema isa Bruno Aubriet leidis uuesti tööd Luksemburgis. Ta oli liitunud Luksemburgi sotsiaalkindlustussüsteemiga (Centre commun luxembourgeois de la Sécurité sociale) 14. septembrist 2017 kuni 29. septembrini 2017 ja 16. oktoobrist 2017 kuni 15. oktoobrini 2018.
- 19 Neil asjaoludel otsustas Tribunal administratif (esimese astme halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas üliõpilastele, kes ei ela Luksemburgi Suurhertsogiriigis, 24. juuli 2014. aasta seaduse artikli 3 punkti 5 alapunktiga b kehtestatud tingimus, mis välistab iga muu seosekriteeriumi arvesse võtmise ning mille kohaselt tuleb olla niisuguse töötaja laps, kes on töötanud või tegelenud kutsetegevusega Luksemburgi Suurhertsogiriigis taotluse esitamise hetkeks vähemalt viis aastat seitsmeaastase võrdlusperioodi vältel, on vajalik, et saavutada Luksemburgi seadusandja eesmärk, milleks on suurendada kõrgharidusdiplomite omandanute osakaalu?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 20 Kõigepealt olgu märgitud, et kuigi formaalselt ei taotle eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult liidu õiguse konkreetse sätte tõlgendust, vaid palub Euroopa Kohtul kõigest võtta seisukoht, kas tingimus, mis on riigisisese õigusaktiga ette nähtud üliõpilastele, kes ei ela Luksemburgis, et saada riigi rahalist abi kõrgharidusõpinguteks – tingimus, mis peaks võimaldama saavutada selle õigusakti eesmärgi ning seostub seetõttu liidu õiguse proportsionaalsuse põhimõttega –, ei takista see asjaolu Euroopa Kohut esitamast sellele kohtule kogu tõlgenduslikku teavet, mis võib viimasel aidata menetletavat kohtuasja lahendada, olenemata sellest, kas liikmesriigi kohus on neile aspektidele oma küsimustes viidanud või mitte.
- 21 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on Euroopa Kohtu ülesanne tuletada liikmesriigi kohtu esitatud kõigist asjaoludest ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse aspektid, mida on vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada (8. mai 2019. aasta kohtuotsus EN.SA., C-712/17, EU:C:2019:374, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 22 Eelotsusetaotlusest nähtub selgelt, et eelotsuse küsimus on jätk 20. juuni 2013. aasta kohtuotsusele Giersch jt (C-20/12, EU:C:2013:411) ning 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsusele Bragança Linares Verruga jt (C-238/15, EU:C:2016:949), mis tehti sama kohtu esitatud eelotsusetaotluste kohta. Sätteid, mis käsitlevad töötajate ja nende pereliikmete liikumisvabadust liidu piires, ei maini eelotsusetaotluse esitanud kohus mitte eelotsuse küsimuses, vaid eelotsusetaotluse tekstis, ning nendeks säteteks on käesolevas asjas määruse nr 492/2011 artikli 7 lõige 2 koostoimes ELTL artikliga 45. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on piisavalt selgitanud, miks tal tekkisid küsimused nende liidu õiguse sätete tõlgendamise kohta ning millist seost ta nende sätete ja põhikohtuasjas kohaldatava riigisisese õigusakti vahel näeb.
- 23 Järelikult tuleb esitatud küsimust mõista selliselt, et selle küsimusega palutakse sisuliselt selgitada, kas ELTL artiklit 45 ja määruse nr 492/2011 artikli 7 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusakt, mille kohaselt antakse mitteresidendist üliõpilasele kõrgharidusõpinguteks rahalist abi tingimusel, et rahalise abi taotlemise kuupäevaks on vähemalt üks tema vanematest selles liikmesriigis töötanud või kutsetegevusega tegelenud vähemalt viis aastat seitsmeaastase võrdlusperioodi vältel, mida arvestatakse tagantjärele alates rahalise abi taotluse esitamise kuupäevast, välistades iga muu seosekriteeriumi arvessevõtmise – tingimus, mida ei ole ette nähtud selle liikmesriigi territooriumil elavatele üliõpilastele.
- 24 Määruse nr 492/2011 artikli 7 lõike 2 kohaselt on liikmesriigi kodanikust töötajal teise liikmesriigi territooriumil samad sotsiaalsed ja maksusoodustused kui selle riigi kodanikest töötajatel. Sellele sättele peavad ilma vahet tegemata saama tugineda nii vastuvõtvas liikmesriigis elavad võörtöötajad kui ka piirialatöötajad, kes küll töötavad kõnealus liikmesriigis, kuid elavad teises liikmesriigis (vt selle kohta 27. novembri 1997. aasta kohtuotsus Meints, C-57/96, EU:C:1997:564, punkt 50; 20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Giersch jt, C-20/12, EU:C:2013:411, punkt 37, ning 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt, C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 39).
- 25 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et toimetuleku- ja õppetoeetus, mida antakse kutsealase kvalifikatsiooni aluseks olevateks ülikooliõpinguteks, on võörtöötajale sotsiaalne soodustus määruse nr 492/2011 artikli 7 lõike 2 tähenduses ja võörtöötaja laps saab ise tugineda sellele sättele, et saada toetust, kui riigisisese õiguse kohaselt antakse seda toetust otse õppijale (20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Giersch jt, C-20/12, EU:C:2013:411, punktid 38 ja 40, ning 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt, C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 40).

- 26 Nii ELTL artiklis 45 kui ka määruse nr 492/2011 artiklis 7 ette nähtud võrdse kohtlemise põhimõte keelab mitte ainult otsese diskrimineerimise kodakondsuse alusel, vaid ka igasuguse kaudse diskrimineerimise, mis mõne muu tunnuse järgi vahet tehes toob faktiliselt kaasa samasuguse tagajärje (vt 13. aprill 2010. aasta kohtuotsus Bressol jt, C-73/08, EU:C:2010:181, punkt 40, ning 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt, C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 41).
- 27 Põhikohtuasjas vaidlusaluste riigisiseste õigusnormide kohaselt on kõrgharidusõpinguteks rahalise abi andmise tingimus see, et üliõpilane elab Luksemburgi territooriumil või – kui üliõpilane ei ela Luksemburgi territooriumil – et ta oleks sellise töötaja laps, kes on rahalise abi taotlemise ajaks töötanud või tegelenud kutsetegevusega Luksemburgis vähemalt viis aastat rahalise abi taotlemisele eelneva seitsmeaastase võrdlusperioodi vältel. Isegi kui seda tingimust kohaldatakse ühtemoodi nii Luksemburgi kui ka teiste liikmesriikide kodanikele, ei ole sellist minimaalse töötamisaja tingimust ette nähtud nendele üliõpilastele, kes elavad Luksemburgi territooriumil.
- 28 Selline elukoha alusel eristamine, mis võib kahjustada peamiselt teiste liikmesriikide kodanikke, kuna just need isikud, kelle elukoht ei ole liikmesriigis, ei ole enamasti selle riigi kodanikud (vt selle kohta 14. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, C-542/09, EU:C:2012:346, punkt 38; 20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Giersch jt, C-20/12, EU:C:2013:411, punkt 44, ning 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt, C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 43), on kodakondsusel põhinev kaudne diskrimineerimine, mida saab lubada ainult juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud.
- 29 Põhjendatuseks peab see olema sobiv taotletava õiguspärase eesmärgi saavutamise tagamiseks ega tohi minna kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik.
- 30 Seoses sellega tuleb esiteks märkida, et – nagu Luksemburgi valitsus rõhutas – nii 24. juuli 2014. aasta seaduse kui ka 22. juuni 2000. aasta seaduse (muudetud 26. juuli 2010. aasta seadusega) eesmärk on Luksemburgis elavate kõrgharidusdiplomi omandanud isikute osakaalu märgatav suurendamine.
- 31 Euroopa Kohus on leidnud, et eesmärk soodustada kõrghariduse omandamist on liidu tasandil tunnustatud üldise huvi eesmärk ning et liikmesriigi meetmega, millega liikmesriik püüab tagada tema territooriumil elava rahvastiku kõrget haridustaset, taotletakse õiguspärast eesmärki, mis võib õigustada kodakondsusel põhinevat kaudset diskrimineerimist (20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Giersch jt, C-20/12, EU:C:2013:411, punktid 53 ja 56, ning 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt, C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 46).
- 32 Teiseks, mis puudutab küsimust, kas selline tingimus, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt peab töötamise kestus olema stipendiumi taotlemise kuupäevaks vähemalt viis aastat, on nimetatud eesmärgi saavutamiseks sobiv, siis tuleb meeles pidada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on võõrtöötajate ja piirialatöötajate puhul asjaolu, et nad on sisenenud liikmesriigi tööturule, põhimõtteliselt kaasa toonud selle liikmesriigi ühiskonda lõimumise sellisel piisaval tasemel, mis võimaldab neil seoses sotsiaalsete soodustustega tugineda selles liikmesriigis oma riigi kodanikest töötajatega võrdse kohtlemise põhimõttele (vt selle kohta 14. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, C-542/09, EU:C:2012:346, punkt 65, ja 20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Giersch jt, C-20/12, EU:C:2013:411, punkt 63).
- 33 Lõimumissuhe tekib eelkõige selle tõttu, et vastuvõtvast liikmesriigis töötamisega seoses makstavate maksude ja sotsiaalkindlustusmaksete näol annavad võõrtöötajad samuti panuse selle liikmesriigi sotsiaalpoliitika rahastamisse. Seetõttu peavad nad saama sellest kasu selle riigi kodanikest töötajatega samadel tingimustel (vt selle kohta 14. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, C-542/09, EU:C:2012:346, punkt 66, ning 20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Giersch jt, C-20/12, EU:C:2013:411, punkt 63).

- 34 Siiski on Euroopa Kohus juba märkinud, et kaudselt diskrimineerivad riigisisese õigusnormid, mis piiravad piirialatöötajatele sotsiaalsete soodustuste andmist määruse nr 492/2011 artikli 7 lõike 2 tähenduses, võivad olla objektiivselt põhjendatud, kui piirialatöötajatel puudub piisav side ühiskonnaga, kus nad töötavad, elades kusagil mujal (vt selle kohta 18. juuli 2007. aasta kohtuotsus Geven, C-213/05, EU:C:2007:438, punkt 26, ning 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt, C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 51).
- 35 Mis puudutab konkreetsemalt riigi rahalise abi andmist kõrgharidusõpinguteks võõrtöötajate ja piirialatöötajate lastele, kes ei ela selles riigis, siis on Euroopa Kohus märkinud, et asjaolu, et asjaomase üliõpilase vanemad on juba pikka aega töötanud taotletud abi maksvas liikmesriigis, võib olla sobiv selle liikmesriigi ühiskonna või tööturuga tegeliku sideme tõendamiseks (20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Giersch jt, C-20/12, EU:C:2013:411, punkt 78, ning 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt, C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 55).
- 36 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsuse Bragança Linares Verruga jt (C-238/15, EU:C:2016:949) punktis 58 on Euroopa Kohus selles kontekstis tõdenud, et nõue, mille kohaselt selleks, et piirialatöötaja lapsed võiksid saada riigi rahalist abi kõrgharidusõpinguteks, peab piirialatöötajast vanem olema töötanud abi maksvas liikmesriigis vähemalt viis aastat, loob piirialatöötajate ja liikmesriigi ühiskonna vahel niisuguse sideme ning muudab mõistlikult tõenäoliseks, et pärast õpingute lõppu naaseb üliõpilane abi maksnud liikmesriiki.
- 37 Niisiis, kui selline rahalise abi taotlemise ajaks töötatud minimaalse ajavahemiku tingimus, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on kõrghariduse omandamise soodustamise ja Luksemburgis elavate kõrgharidusdiplomi omandanud isikute osakaalu olulise suurendamise eesmärgi saavutamiseks sobiv, tuleb kolmandaks analüüsida, kas 24. juuli 2014. aasta seaduse artikli 3 punkti 5 alapunktiga b rahalise abi taotluse esitamisele eelneva seitsmeaastase võrdlusperioodi kehtestamine töötamise minimaalse ajavahemiku arvutamiseks ei lähe kaugemale sellest, mis on taotletava eesmärgi saavutamiseks vajalik.
- 38 Seoses sellega olgu meenutatud, et kohtuasjas, milles tehti 14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt (C-238/15, EU:C:2016:949), seadis analüüsitud õigusakt mitteresidendist üliõpilasele kõrgharidusõpinguteks rahalise abi andmise tingimuseks, et üks tema vanematest on töötanud rahalise abi taotlemise ajaks Luksemburgis vähemalt viieaastase katkematu ajavahemiku jooksul.
- 39 Euroopa Kohus asus seisukohale, et selline õigusakt sisaldab piirangut, mis läheb kaugemale sellest, mis on vajalik saavutamaks õiguspärast eesmärki suurendada Luksemburgis elavate kõrgharidusdiplomi omandanud isikute osakaalu, kuivõrd see õigusakt ei luba pädevatel ametiasutustel maksta seda abi juhul, kui üliõpilase vanemad on rahalise abi taotluse esitamisele eelnenud ajavahemikul töötanud – arvestamata mõnda üksikut lühiajalist katkestust – Luksemburgis pikka aega, kõnesolevas asjas peaaegu kaheksa aastat, sest need katkestused ei riku sidet rahalise abi taotleja ja Luksemburgi Suurhertsogiriigi vahel (14. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Bragança Linares Verruga jt, C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 69).
- 40 Käesolevas asjas väidab Luksemburgi valitsus, et 24. juuli 2014. aasta seaduse artikli 3 punkti 5 alapunktiga b seitsmeaastase võrdlusperioodi kehtestamine töötamise minimaalse viieaastase ajavahemiku arvutamiseks võimaldab just võtta arvesse piirialatöötajatest vanemate lühiajalisi töökatkestusi, sest see hõlmab olukordi, kus piirialatöötajast vanem ei ole töötanud Luksemburgis kahe aasta jooksul seitsmeaastasest perioodist. Riigi seadusandjal on seevastu õigus asuda seisukohale, et erinevalt lühiajalistest katkestustest rikuvad pikemaajalised katkestused piirialatöötajate ja nende üliõpilastest laste sideme Luksemburgiga, mistõttu kaob sellel liikmesriigil huvi anda sellistele üliõpilastele rahalist abi. Eeskätt võib õigustatult pidada sellist toimet omavaks ligi viieaastast töökatkestust, nagu oli Bruno Aubriet'l.

- 41 Veel leiab Luksemburgi valitsus, et selleks, et standardiseeritud massmenetluse eest vastutaval ametiasutusel oleks võimalik menetleda rahalise abi taotlusi, on vaja kohaldada objektiivset ja neutraalset kriteeriumi, nagu minimaalne töötamisaeg kindlaksmääratud võrdlusperioodi vältel, jättes arvestamata kõik muud seosekriteeriumid, mille abil saaks tõendada, et piirialatöötajal on Luksemburgi ühiskonnaga piisav side.
- 42 Selline võimalus tähendaks nimelt, et rahalise abi taotluste menetlemise eest vastutav ametiasutus võtab arvesse iga juhtumi konkreetseid asjaolusid ja hindab juhtumipõhiselt, kas esineb subjektiivne element, st kas piirialatöötajatel, kes on töötanud Luksemburgis vähem kui viis aastat seitsmeaastase võrdlusperioodi vältel, on „Luksemburgi ühiskonnaga piisav side“. Diskrimineerimiskeelu põhimõtet ja proportsionaalsuse põhimõtet ei saa aga tõlgendada nii, et need kohustavad standardiseeritud massmenetluse eest vastutavat ametiasutust läbi viima sellist juhtumipõhist hindamist.
- 43 Tuleb siiski märkida, et põhikohtuasjas keelduti andmast Nicolas Aubriet’le riigi rahalist abi kõrgharidusõpinguteks, kuigi tema isa oli aastatel, mis eelnesid tema poja poolt rahalise abi taotlemisele, töötanud Luksemburgis märkimisväärselt pikka aega – oluliselt kauem kui minimaalne viieaastane ajavahemik. Bruno Aubriet oli Luksemburgis maksukohustuslane ja tegi sissemaksid selle riigi sotsiaalkindlustusskeemi üle 17 aasta jooksul 23 aastast, mis eelnesid tema poja poolt kõrgharidusõpinguteks rahalise abi taotlemisele, ehk aastatel 1991–2014.
- 44 Seevastu ei täitnud Bruno Aubriet 24. juuli 2014. aasta seaduses ette nähtud tingimust minimaalse töötamisaja kohta võrdlusperioodi jooksul, sest tal tuli ajavahemikul 15. jaanuarist 2008 kuni 16. detsembrini 2012 Luksemburgis töötamine katkestada, et otsida tööd oma elukohariigis.
- 45 Nagu nähtub Bruno Aubriet’ olukorrast, ei ole see, kui võetakse arvesse vaid piirialatöötaja töötamist Luksemburgis rahalise abi taotlemisele eelneva seitsmeaastase võrdlusperioodi jooksul, piisav selleks, et täies ulatuses hinnata selle piirialatöötaja sidemeid Luksemburgi tööturuga, eriti juhul, kui ta juba enne võrdlusperioodi oli töötanud märkimisväärse aja.
- 46 Sellest järeldub, et niisugune reegel, nagu on ette nähtud põhikohtuasjas kõnealuse õigusaktiga ja mille kohaselt antakse mitteresidendist üliõpilasele kõrgharidusõpinguteks rahalist abi tingimusel, et üks tema vanematest on töötanud Luksemburgis vähemalt viis aastat rahalise abi taotlemisele eelneva seitsmeaastase võrdlusperioodi jooksul, sisaldab piirangut, mis läheb kaugemale sellest, mida on vaja, et saavutada õiguspärane eesmärk suurendada Luksemburgis elavate kõrgharidusdiplomi omandanud isikute osakaalu.
- 47 Kõigist eeltoodud kaalutlustest järelduvalt tuleb esitatud küsimusele vastata, et ELTL artiklit 45 ja määruse nr 492/2011 artikli 7 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus selline liikmesriigi õigusakt, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt antakse mitteresidendist üliõpilasele kõrgharidusõpinguteks rahalist abi tingimusel, et rahalise abi taotlemise kuupäevaks on vähemalt üks tema vanematest selles liikmesriigis töötanud või kutsetegevusega tegelenud vähemalt viis aastat seitsmeaastase võrdlusperioodi vältel, mida arvestatakse tagantjärele alates rahalise abi taotluse esitamise kuupäevast, kui see õigusakt ei võimalda tõepäraselt hinnata, kas võib esineda piisavalt tihe side selle liikmesriigi tööturuga.

Kohtukulud

- 48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

ELTL artiklit 45 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määruse (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires artikli 7 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus selline liikmesriigi õigusakt, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt antakse mitteresidendist üliõpilasele kõrgharidusõpinguteks rahalist abi tingimusel, et rahalise abi taotlemise kuupäevaks on vähemalt üks tema vanematest selles liikmesriigis töötanud või kutsetegevusega tegelenud vähemalt viis aastat seitsmeaastase võrdlusperioodi vältel, mida arvestatakse tagantjärele alates rahalise abi taotluse esitamise kuupäevast, kui see õigusakt ei võimalda tõepäraselt hinnata, kas võib esineda piisavalt tihe side selle liikmesriigi tööturuga.

Allkirjad